



TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

Műemléki kutatómódszertan és épületkutatás • Heritage Research Methodology and Building Archeology

1.2. *Azonosító (tantárgykód)*

BMEEPETQ712

1.3. *A tantárgy jellege*

kontaktórával rendelkező tanegység

1.4. *Kurzustípusok és óraszámok*

kurzustípus	heti óraszám	jelleg
előadás (elmélet)	2	–
gyakorlat	2	–
laboratóriumi gyakorlat	–	–

1.5. *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

vizsga érdemjegy (v)

1.6. *Kreditszám*

4

1.7. *Tantárgyfelelős*

neve: **Dr. Halmos Balázs**
beosztása: egyetemi docens
elérhetősége: halmos.balazs@epk.bme.hu

1.8. *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Építésztörténeti és Műemléki Tanszék

1.9. *A tantárgy weblapja*

<http://www.eptort.bme.hu/...>

1.10. *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar

1.11. *A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve*

Kötelezően választható az alábbi képzéseken:

Kötelezően választható az alábbi képzéseken:

1. **3N-M0** • Építészmérnöki nappali osztatlan mesterképzés magyar nyelven • 7. félév

1.12. *Közvetlen előkövetelmények*

A. Erős előkövetelmény:

—

B. Gyenge előkövetelmény:

—

C. Párhuzamos előkövetelmény:

—

D. Kizáró feltétel (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét):

—

1.13. A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2022. június 1.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

A tantárgy célja, hogy áttekintést nyújtson az építészeti tervezés előkészítéseként elengedhetetlen helyszíni, történeti aspektusok megismeréséről. Kiemelt cél a legfontosabb építészettörténeti (terv jellegű, térképes, írott, nyomtatott, képi) forráscsoportok és az ezekkel kapcsolatos kutatómódszertani problémák megismerése. A tárgy során a hallgatók megismerkednek a kutatás stratégiájának lehetőségeivel, lépéseivel, dokumentálásának módjaival és gyakorlatot is szereznek benne választott tervezési feladatokhoz kapcsolódóan. Cél, hogy a különböző típusú kutatási eredmények tervezői integrálásának szemléletét elsajátítsák. A történeti épületkutatás komplex módszertana: roncsolásmentes és roncsolásos kutatások módszerei, alkhelyes felmérés, dokumentálás. Gyakorlat: a specializáció komplex tervfeladatának kiválasztása, a tervezési helyszín történeti topográfiája, a tervezéssel érintett épület és a történeti környezet felmérése és periodizációja

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

A. Tudás:

1. Ismeri a meglévő épületállomány felmérésének, dokumentálásának, karbantartásának és rekonstrukciójának fontosabb elveit és módszereit;
2. Átlátja az épület tervezése és megvalósítása során együttműködő társszakmákat, szervezeteket, az együttműködés szokásos módjait, eljárásait.
3. Ismeri a jellemző épületfajták funkcionális, társadalmi és jogszabályi követelményeit, a különböző tervezési feladatok előkészítéséhez és tisztázásához szükséges módszereket

B. Képesség:

1. Képes az építészeti tervezés és az építési folyamatok során keletkező problémák felismerésére, a komplex gondolkodásmódra, a különböző szempontok közti összefüggések, kölcsönhatások átlátására, a szempontok rangsorolására, az ellentmondások feloldására, a különböző lehetőségek közötti körültekintő döntésre;
2. Képes az építészeti tevékenységhez kapcsolódó feladatok megosztására és rangsorolására, képes megteremteni a bevont szakemberek együtt dolgozásának feltételeit, képes munkacsoportok megszervezésére, irányítására;
3. Képes építészeti és műszaki dokumentáció grafikailag igényes elkészítésére manuális és digitális eszközökkel.
4. Képes alkalmazni a vonatkozó ábrázolási szabályokat és hatósági előírásokat.
5. képes a tanulmányait összefoglaló dokumentáció elkészítésére;
6. Az átlagosnál mélyebb ismeretekkel és magasabb szintű képességekkel rendelkezik az épületkutatás, felmérés és dokumentálás területén.

C. Attitűd:

1. Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgatótársaival, folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását;
2. nyitott az új információk befogadására, törekszik szakmai- és általános műveltségének folyamatos fejlesztésére;
3. törekszik az építészetben előforduló problémák megoldásához szükséges elméleti és urbanisztikai ismeretek elsajátítására és alkalmazására.

D. Önállóság és felelősség:

1. Döntéseit körültekintően, szükség esetén a megfelelő szakterületek képviselőivel konzultálva, de önállóan hozza és azokért felelősséget vállal;
2. munkáját személyes anyagi és erkölcsi felelősségének, és az épített környezet társadalmi hatásának tudatában végzi;
3. nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket;
4. a fellépő problémákhoz való hozzáállását az együttműködés és az önálló munka helyes egyensúlya jellemzi;
5. az elkészített munkájáért (dolgozatok, beadandó feladatok) felelősséget vállal.

2.3. Oktatási módszertan

Előadások és gyakorlatok, melyek során az egyéni feladat konzultációjára is sor kerül.

2.4. Tanulástámogató anyagok

A. Szakirodalom

- Engel Pál et. al.: A történelem segédtudományai. Osiris, Budapest, 2003.
- Groat, Linda – Wang, David: Architectural Research Methods. John Wiley&Sons, New York, 2002.
- Großmann, G. Ulrich: Einführung in die historische und kunsthistorische Bauforschung. Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 2010.
- Komárik Dénes: Budapesti lakóépületek történeti feltárásának metodikája. In: Műemlék lakóházak. Az Egri Nyári Egyetem előadásai 1994. június 21-28. (A kiadásért felel: Román A.) OMOVH-Heves m. TIT h.n. [Budapest-Eger] 1994. pp. 30-37.
- Cramer, Johannes: Handbuch der Bauaufnahme. Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart, 1993 (2. Kiad.)
- De Jonge, Krista – Van Balen, Koen (szerk.): Preparatory Architectural Investigation in the Restoration of Historical Buildings. Leuven University Press, Leuven, 2002.
- Großmann, G. Ulrich: Einführung in die historische und kunsthistorische Bauforschung. Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 2010.
- Daragó László (szerk.): Románkori templomok Burgundiában. Műemlék felmérések a BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszékén 2008-2014. OMIKK-BME, 2015.
- Hajnóczy Gyula: Műemlékfelmérés. In: Az Építőipari Műszaki Egyetem Tudományos Közleményei. I. kötet 6. sz. Budapest, 1956.
- Halmos, Balázs – Marótyy, Katalin: Műemlék, rajz, kutatás. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészettörténeti és Műemléki Tanszékének felmérései és kutatásai a gyulafehérvári Szent Mihály-székesegyházon 2000-2013. OMIKK-BME, Budapest, 2015.
- Krähling János: Értékszemplélet, kutatás, történeti helyiségkönyv - módszertan és eredmények. Műemlékvédelem, LXIII. (2019) 1-2. 29-39.
- Mader, Gert Thomas: Angewandte Bauforschung. Verlag Das Beispiel, Darmstadt, 2005.
- Schuller, Manfred: Building Archaeology . Monuments and Sites VII. Edited by ICOMOS, h.n. [München] 2002.
- Tóth Sándor: Régészet, műemlékvédelem, történelem. Építés-Építészettudomány V. (1973.) pp. 617-630.

•

B. Jegyzetek

• -

C. Letölthető anyagok

•

3. TANTÁRGY TEMATIKÁJA

3.1. Előadások tematikája

- 1. Előadás: kutatási stratégiák, forráscsoportok, forráskritika
- 2. Előadás: térképek (elmélet és esettanulmány)
- 3. Előadás: tervek, adatbázisok és levéltárak (elmélet és esettanulmány)
- 4. Előadás: nyomtatott/írott források, adatbázisok és könyvtárak (elmélet és esettanulmány)
- 5. Előadás: képi források (elmélet és esettanulmány)
- 6. Előadás: Bevezetés - A történeti épületkutatás fogalma, módszertana. Roncsolásmentes és roncsolásos kutatások - áttekintés
- 7. Előadás: A felmérés és dokumentálás módszertana - a felmérési vázlattól az alakhű felmérésig, értékleltár versus helyiségkönyv, homlokzatkönyv, tetőkönyv
- 8. Előadás: Történeti épületszerkezeti, funkcionális, kultúrtörténeti elemzés. Az értelmezés lehetőségei - periodizáció, elvi rekonstrukció, tervezési program.
- 9. Esettanulmány: Lakóépületek felmérésének, kutatásának, helyreállításának esettanulmányai
- 10. Esettanulmány: Középületek, szakrális épületek felmérésének, kutatásának, helyreállításának esettanulmányai
- 11. Esettanulmány: A kiadott feladathoz kapcsolódó tematikus esettanulmány - (pl. történeti gazdasági vagy ipari épület-téma)

3.2. Gyakorlati órák tematikája

- 1. feladatválasztás, egyéni kutatási területek feltérképezése
- 2. az előadásokkal párhuzamosan az egyes forráscsoportokkal való aktív megismerkedés csoportfeladatokon keresztül
- 3. kutatási terv kialakítása az egyéni feladatokhoz
- 4. egyéni feladatok konzultációja
- 5. féléves feladatok prezentációja
- 6. Konzultáció
- 7. Konzultáció
- 8. Konzultáció
- 9. Konzultáció
- 10. Konzultáció
- 11. Konzultáció

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

4. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

4.1. Általános szabályok

- A. Az előadás látogatása kötelező, a megengedett hiányzások számát a Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat (TVSZ) írja elő.
- B. Vitás esetekben a TVSZ, továbbá a hatályos Etikai Kódex szabályrendszere az irányadó.

4.2. Teljesítményértékelési módszerek

- A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések:
 1. Részteljesítmény-értékelések: a tantárgy tudás, képesség, attitűd, valamint önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemeinek komplex értékelési módja, melynek megjelenési formája a saját tervezési tantárgyában kapott feladatának
 - 1.a) Tanulmány
 - 1.b) Kutatás prezentációja
- B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelések:
 1. Összegző tanulmányi teljesítményértékelés (a továbbiakban vizsga): a tantárgy és tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex értékelési módja szóbeli vizsga formájában, amely az elméleti ismereteket kéri számon.

4.3. Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- A. Az aláírás megszerzésének és a vizsgára bocsátásnak feltétele a jelenlét a tanórákon TVSZ-ben előírt mértékben.
- B. A vizsga mint összegző tanulmányi teljesítményértékelés ötfokozatú skálán kerül értékelésre.

szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések	részarány
Tanulmány	80 %
Prezentáció	20 %
összesen:	Σ100%

4.4. Érdemjegy megállapítás

Érdemjegy	ECTS minősítés	Teljesítmény*
jeles (5)	Excellent [A]	≥ 90%
jeles (5)	Very Good [B]	85 – 90%
jó (4)	Good [C]	72,5 – 85%
közepes (3)	Satisfactory [D]	65 – 72,5%
elégséges (2)	Pass [E]	50 – 65%
elégtelen (1)	Fail [F]	< 50%

* Az érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4.5. Javítás és pótlás

- A. TVSZ szerint.

4.6. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

tevékenység	óra / félév
részvétel a kontakt tanórákon	12×4=48
kijelölt tananyag önálló elsajátítása / kutatás	62
kijelölt tananyag önálló elsajátítása / prezentáció	10
összesen:	Σ 120

4.7. Jóváhagyás és érvényesség

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2022. június 1.